View the original article

СВІТ

Гонка за гіперзвуковою зброєю між США, Китаєм і Росією набирає обертів

Метью Фулко

07 листопада 2026, 17:15

У вересні 2025 року Китай продемонстрував у Пекіні свою першу боєздатну гіперзвукову крилату ракету

Нещодавнє оголошення американського оборонного підрядника Lockheed Martin про те, що він отримав від ВПС США контракт на суму 694 мільйони доларів на виробництво нової гіперзвукової ракети повітряного запуску, є черговою ознакою прискорення гонки озброєнь за участю США, Китаю та Росії.

Гіперзвукова ракета – це зброя, здатна рухатися зі швидкістю, що перевищує 5 Махів – це більше ніж у п'ять разів перевищує швидкість звуку або становить

приблизно 6 100 кілометрів на годину – при цьому зберігаючи здатність виконувати різкі та тривалі маневри в атмосфері Землі.

«Особливу складність деяких нових гіперзвукових озброєнь зумовлює поєднання швидкості, маневреності та траєкторії польоту, що може ускладнити їх виявлення, безперервне відстеження та прогнозування місця перебування зброї в момент перехоплення», – зазначила в інтерв'ю **Ева Сула**, старша наукова співробітниця з питань оборони та безпеки в Балтійському міжнародному центрі безпеки (BISC) зі штаб-квартирою в Лондоні.

Компанія **Lockheed** заявила, що ця ракета – відома під назвою **ARRW** – «завдяки своїй готовності до серійного виробництва є важливим активом для збройних сил, забезпечуючи критично важливі можливості для протидії новим загрозам».

Китай і Росія, які з початку 2022 року підтримують «партнерство без обмежень», є головними серед цих загроз. Пекін володіє провідним у світі арсеналом гіперзвукової зброї, що базується на стратегії масового виробництва. Росія випереджає США у питанні бойового застосування гіперзвукової зброї, використавши її в бою під час повномасштабного вторгнення в Україну. Аналітики стверджують, що якщо поточні тенденції виробництва збережуться, до 2035 року Китай і Росія матимуть спільний арсенал гіперзвукової зброї у 5 000 одиниць, з яких 4 000 припадатиме на Пекін.

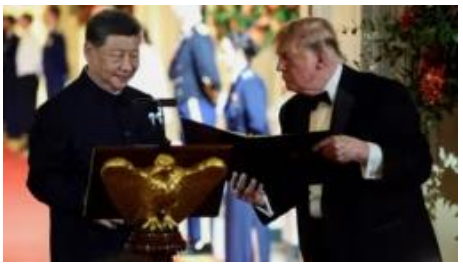
Президент Росії Володимир Путін тисне руку президенту Китаю Сі Цзіньпіну під час зустрічі в Пекіні 20 травня 2026 року

«Це один із елементів загальної картини, оскільки США всіма силами – і з певним успіхом – намагаються швидко наростити свій гіперзвуковий потенціал, як оборонний, так і наступальний», – заявив у інтерв'ю Радіо Свобода **Грант Ньюшем**, старший науковий співробітник Центру політики безпеки у Вашингтоні та полковник морської піхоти у відставці. Вашингтон «досягає напрочуд швидкого прогресу, особливо в наступальній сфері – і це стосується як ВПС, так і ВМС та Сухопутних військ», – додав він

Пентагон планує витратити 37,9 мільярда доларів на програми з розробки гіперзвукової зброї у період 2027–2031 років, прагнучи наздогнати Китай і Росію. Ця сума включає 10,1 мільярда доларів для Сухопутних військ на розгортання 4 500 гіперзвукових ракет середньої дальності, 2,1 мільярда доларів для ВМС на закупівлю 59 ракет, а також значні кошти для ВПС на придбання ракет ARRW та гіперзвукових крилатих ракет нападу (HACM).

20 березня 2020 року США оголосили, що успішно провели випробування неозброєного прототипу гіперзвукової ракети – зброї, яка потенційно може подолати оборонні системи супротивника (архівне фото)

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Трамп, Путін, Сі. Вся справа у мінералах? США хочуть, щоб Китай зняв обмеження на експорт критично важливої сировини

Переваги Китаю

У перегонах гіперзвукового озброєння Китай лідирує з кількох причин. По-перше, він має перевагу першопроходця. У 2020 році країна розгорнула першу у світі діючу гіперзвукову зброю, що складається з балістичної ракети середньої дальності DF-17 та гіперзвукового планерного апарата DF-ZF (HGV).

«Розробка Китаєм власних звичайних ракет, на яких не поширюються обмеження ДРСМД , дала йому перевагу у сфері балістичних ракет середньої дальності, які можна використовувати як гіперзвукові ракети-носії», – розповів Радіо Свобода **Джон Ван Ауденарен**, аналітик технологічної консалтингової компанії BluePath Labs у Вашингтоні.

Він додає, що Пекін також має перевагу завдяки інфраструктурі для випробувань гіперзвукової зброї, яка є більш різноманітною та масштабною, ніж у США.

Китай – єдина країна, якій вдалося успішно інтегрувати гіперзвуковий планерний апарат (HGV) із системою часткового орбітального бомбардування (FOBS) – системою доставки боєголовок, яка виводить зброю на низьку навколоземну орбіту (LEO), а потім спрямовує її зі сходженням з орбіти на ціль. Пекін провів два випробування у 2021 році, які продемонстрували таку інтеграцію.

Військові машини, оснащені гіперзвуковими ракетами DF-17, проїжджають повз площу Тяньаньмень під час військового параду, Пекін, 1 жовтня 2019 року

Хоча гіперзвуковий планерний апарат (HGV) під час першого випробування промахнувся повз ціль на 39 кілометрів, він успішно випустив окремий снаряд просто в польоті. Пентагон був приголомшений. Жодна країна ще ніколи не відокремлювала корисне навантаження від апарата, що рухається з гіперзвуковою швидкістю, без руйнування самого апарата чи порушення його траєкторії польоту. Генерал **Марк Міллі**, тодішній голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, назвав це «моментом Спутника».

Водночас гіперзвукові випробування Китаю продемонстрували вразливість США до атаки з півдня. Це пов’язано з тим, що система протиракетної оборони США розроблена з урахуванням припущення, що російський ядерний удар по американській території пройде найкоротшим маршрутом – через Північний полюс та Арктику. Однак під час гіперзвукових випробувань Китаю зброя рухалася на низькій навколоземній орбіті над Антарктидою, де радіолокаційне покриття США є обмеженим. Гіперзвукова ракета типу FOBS може наближатися за несподіваними траєкторіями, оскільки вона не летить по високих, передбачуваних параболічних дугах, як традиційна міжконтинентальна балістична ракета (МБР).

Пекін заперечив, що проводив випробування гіперзвукової зброї. Міністерство закордонних справ країни заявило, що ці випробування були спрямовані на перевірку технологій багаторазового використання космічних апаратів з метою зниження витрат на їх експлуатацію.

«Вони брешуть. Це невід'ємна частина китайської стратегії», – зазначає Ньюшем із Центру політики безпеки, додаючи, що Пекін значно занижує свої військові витрати. За оцінками Пентагону, Китай витрачає на оборону на 40–90 відсотків більше, ніж передбачено в його офіційному бюджеті.

Ще однією перевагою Китаю в гіперзвуковій гонці є його виробничий потенціал, підкріплений фактичним союзом з Росією. «Росія перебуває в умовах воєнної економіки, а Китай – це виробнича потуга. Вони здатні виготовляти ці ракети набагато швидше, ніж США», – заявив у розмові з Радіо Свобода **Алі Джавагері**, старший аналітик із питань новітніх технологій нью-йоркської компанії PitchBook, що спеціалізується на аналізі даних про приватні ринки.

За оцінками, Росія та Китай щорічно виробляють відповідно 80 та 370 гіперзвукових одиниць озброєнь, тоді як у США їх виробляють у кількості, що вимірюється одиницями.

«США чудово справляються з виробництвом високотехнологічних оборонних систем – таких як винищувач F-35, – але не надто добре справляються з виробництвом техніки середнього класу», наприклад гіперзвукових засобів, – зазначає Джавагері.

Реактивний винищувач F-35B компанії Lockheed Martin Корпусу морської піхоти США готується до посадки в аеропорту Jose Aponte de la Torre (колишня військово-морська станція Roosevelt Roads), 13 вересня 2025 року в Ла-Сейбі, Пуерто-Рико

Він зазначає, що після завершення Холодної війни оборонно-промислова база США занепала: відбулася різка консолідація, а вона сама відокремилася від комерційної економіки. Оборонні підрядники зосередилися на виробництві передових, дорогих платформ невеликими партіями для Пентагону. Зрештою армія США отримала деякі з найкращих у світі систем озброєння, але це відбулося за рахунок відмови масового виробництва та потенціалу швидкого нарощування потужностей.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Китайські компоненти в українських дронах. Чому це небезпечно?

Зростання загрози для Тайваню

Американські військові стратеги побоюються, що стрімке розширення гіперзвукового арсеналу Китаю може ускладнити зусилля США щодо втручання у

кризу навколо Тайваню – найімовірніший сценарій, який може призвести до збройного конфлікту між двома наддержавами. Хоча Китай уже володіє найбільшими у світі силами звичайних ракет, гіперзвукова зброя створює особливі виклики через свою швидкість, політ у нижніх шарах атмосфери та здатність до маневрування в режимі реального часу.

У секретній оцінці готовності збройних сил США Overmatch brief Пентагону, про яку вперше повідомила газета **The New York Times** у грудні 2025 року, йдеться, що під час симуляцій війни навколо Тайваню Пекін застосовував гіперзвукову зброю в межах нищівної кампанії, яка вивела з ладу або знищила новітні авіаносці ВМС США класу «Джеральд Р. Форд».

Без можливості нейтралізувати ракетну загрозу з боку Китаю американське командування, ймовірно, буде змушене діяти з авіаносними угрупованнями за межами дальності дії цієї зброї – яка для ракет середньої дальності становить 4 000 кілометрів. Оскільки більшість літаків, що базуються на авіаносцях, мають радіус бойової дії від 800 до 1 300 кілометрів, американські винищувачі опиняться далеко за межами ефективної дальності нанесення удару або забезпечення переваги в повітрі над Тайванською протокою.

«Це потенційно може зробити захист Тайваню з боку США (а також Японії) більш витратним, з огляду на те, що на даний момент система оборони США проти гіперзвукових ракет є недостатньою, – зазначає Ньюшем із Центру політики безпеки. – Однак це не надає Китаю непереборної переваги, яка забезпечила б йому легку перемогу – або, взагалі, перемогу. США та їхні союзники все ще мають чимало можливостей, щоб створити Китаю серйозні труднощі».

105-міліметрова колесна бронемашина тайванських збройних сил рухається під час демонстрації в Тайнані, Тайвань, 23 вересня 2026 року

Варто зазначити, що США розгорнули в Японії та на Філіппінах мобільні ракетні установки, здатні вражати східні прибережні економічні центри, військово-морські бази, аеродроми та командні пункти Китаю.

У перспективі гіперзвукова гонка озброєнь, в якій з одного боку стоять США, а з іншого – Китай і Росія, ймовірно, загостриться, оскільки всі три країни прагнуть розширити свої арсенали.

Проте аналітики зазначають, що не слід переоцінювати революційний потенціал гіперзвукової зброї. «Гіперзвукова зброя стає дедалі важливішим елементом стратегічної конкуренції», – вважає Сула з Балтійського центру міжнародної безпеки.

«Однак я б не поспішала представляти їх як технологічне досягнення, яке само по собі докорінно змінить характер ведення війни. Досвід України досить чітко продемонстрував, що військова ефективність дедалі більше залежить від того, як поєднуються та застосовуються різні види озброєння, а не від рівня досконалості якоїсь окремої зброї».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

США прагнуть посилити роль у Центральній Азії, де домінують Росія та Китай

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Зоряні війни». Інцидент із російським супутником на орбіті і передача даних Україні

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Волдеморт» у кімнаті. Що стримує Європу від торговельної війни з Китаєм і до чого тут Україна

Світ | Важливе на Свободі | Вибір редакції: світ

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.